

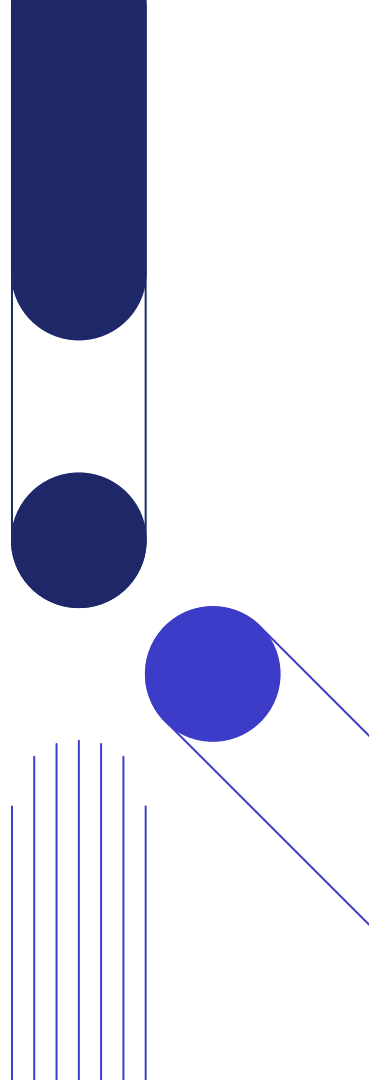
Fortetting virker, men hvor mye?

Mobilitet

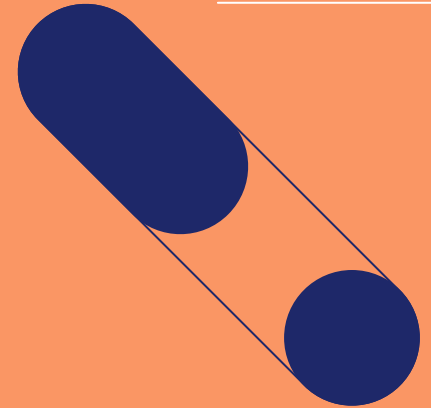
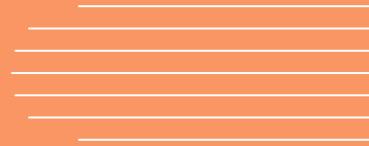
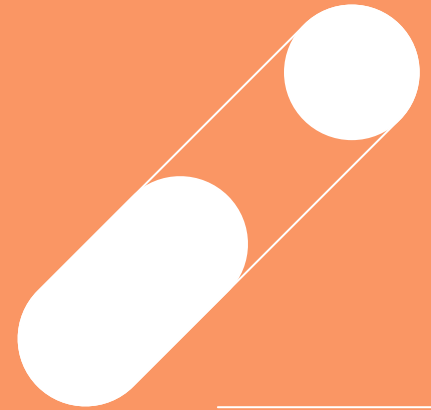

Dagens tema

- Bane NOR Eiendom – hva er vi og hva driver vi med
- Fortetting virker – hva sier teorien?
- Teori er kult, men har vi eksempler?
- OK, fortetting virker, teorien er på plass. Hva er problemet?

Bane NOR Eiendom - hva er vi og hva driver vi med

Bane NOR Eiendom i tall – pr 31.12.2024

4360

Grunneiendommer
(pr 2022)

1 700

Bygg

336

Stasjoner

4350

Leiekontrakter

283

Ansatte

996 000 kvm

Bygningsmasse

5 000 000 kvm

Utviklingspotensial

57,2 MRD

Markedsverdi

2,4 MRD

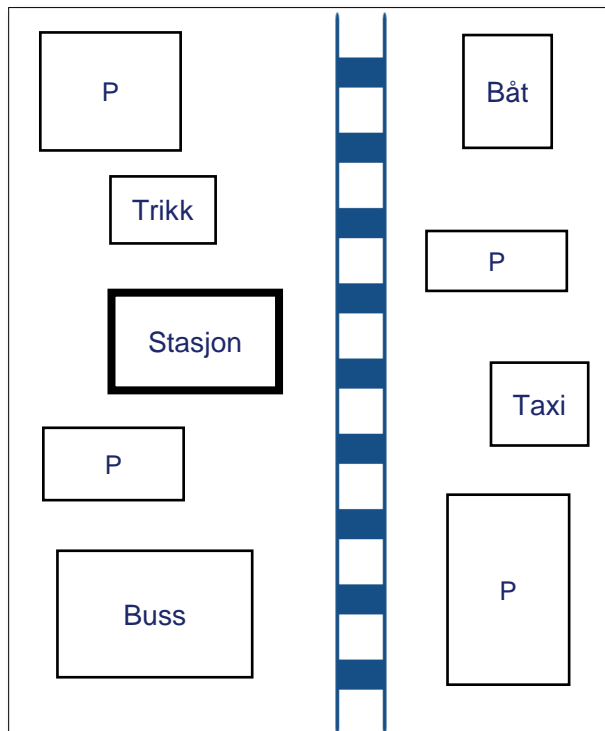
Årlig investeringsnivå
(inkl. kjøp av eiendommer)

-42 MNOK

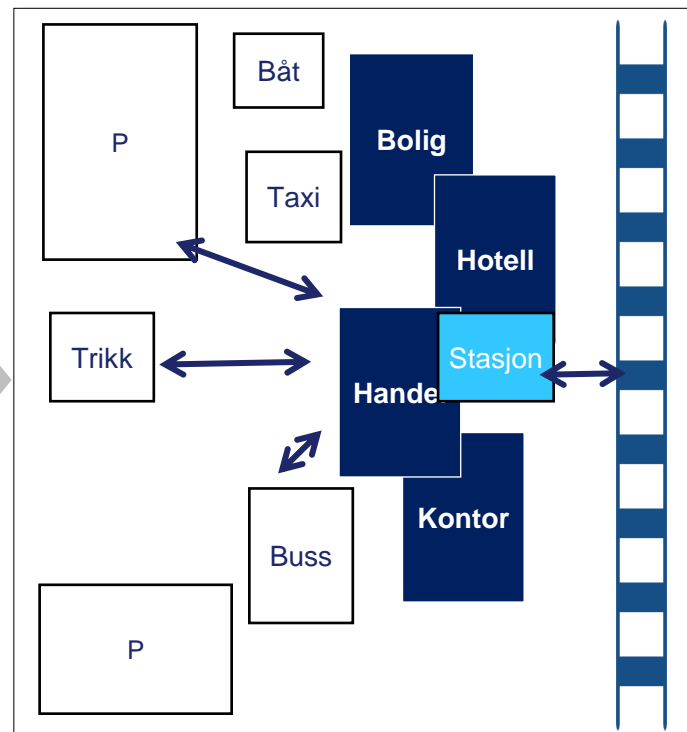
Årsresultat 2024
(gjelder bare Bane NOR Eiendom AS)

Vi driver med knutepunktutvikling- hva er det?

Stasjon og overganger

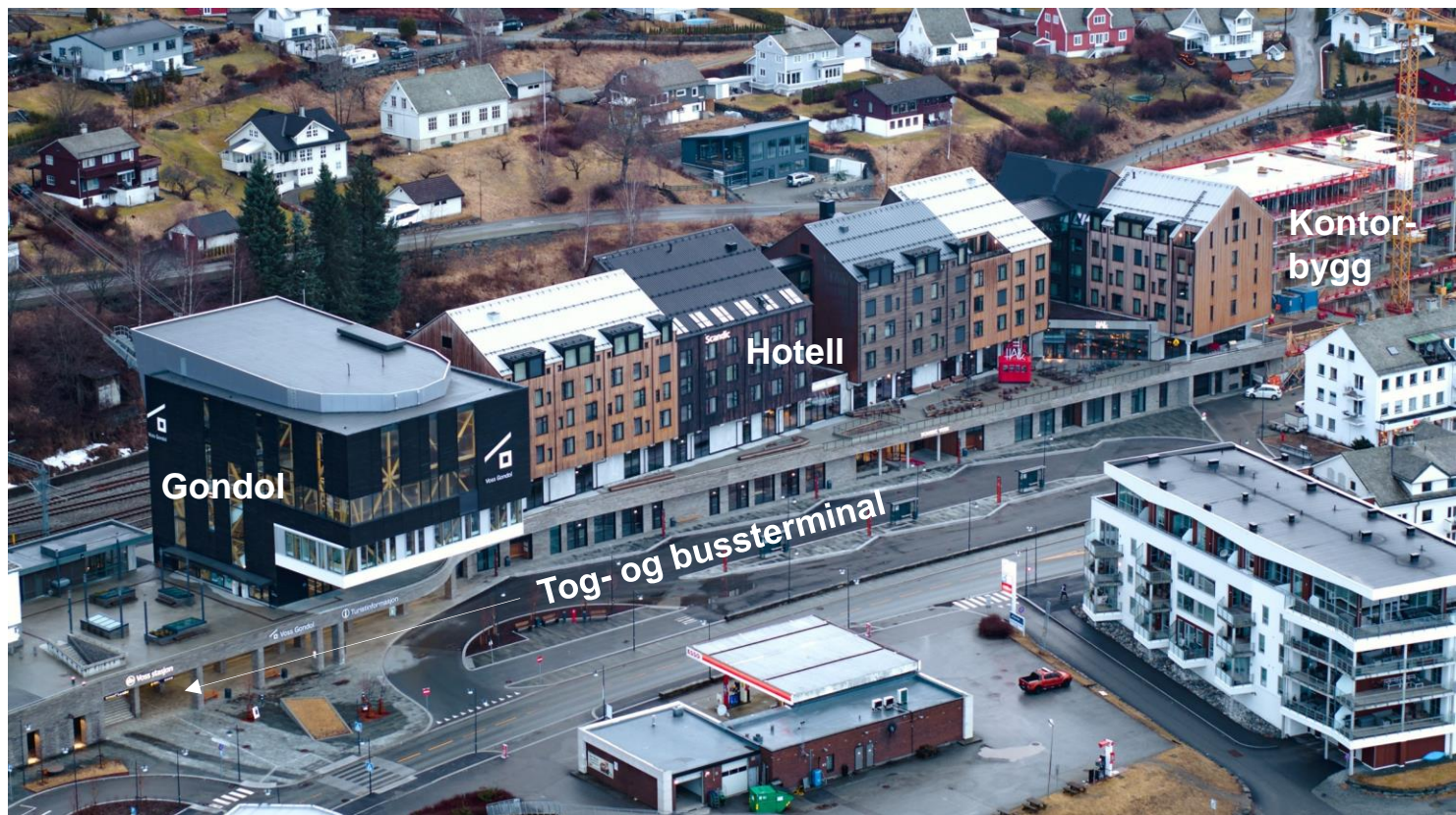
Overganger, tett vev av integrerte funksjoner

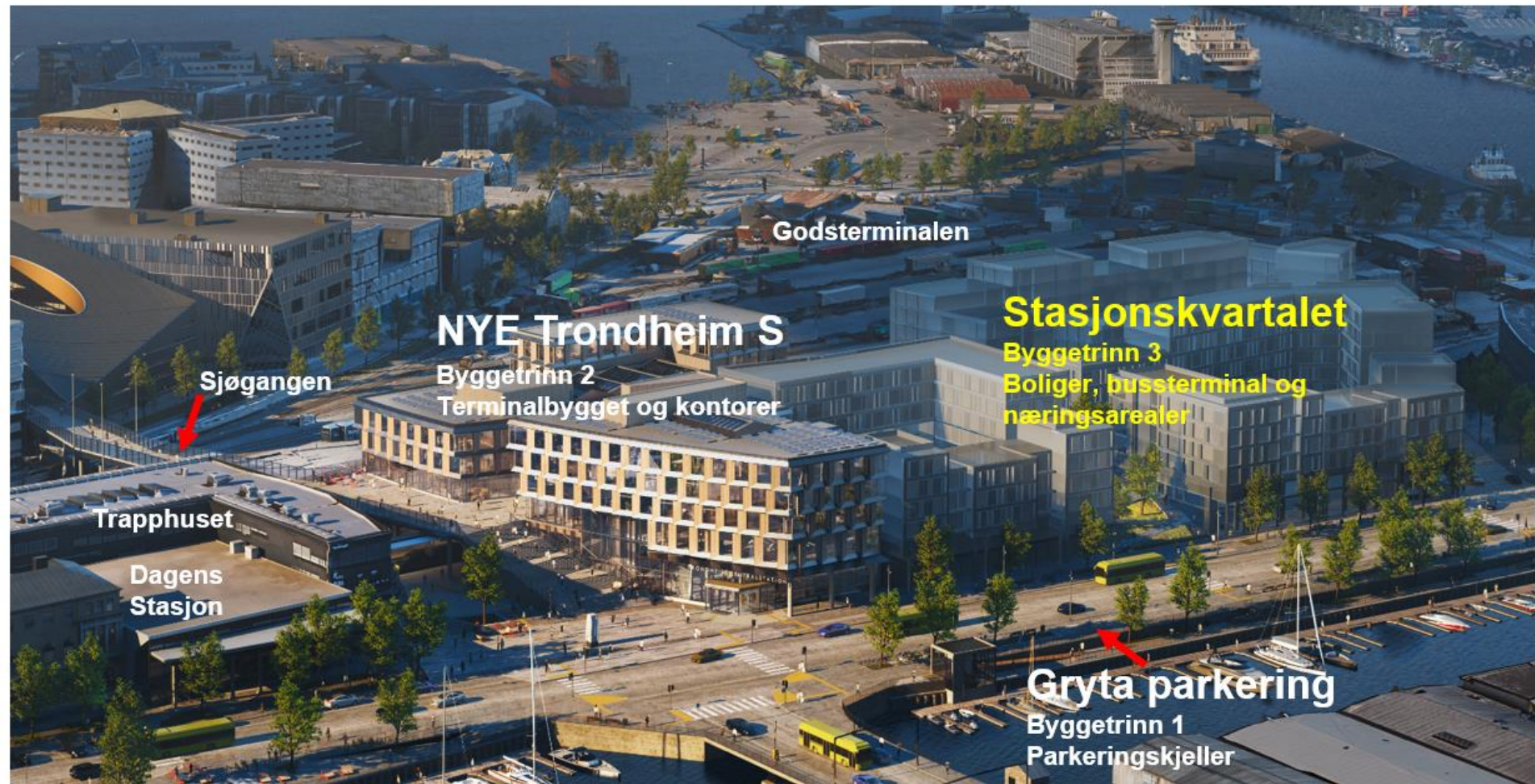
Voss knutepunkt – godt pakka

Voss er ca. 1 time tog fra Bergen

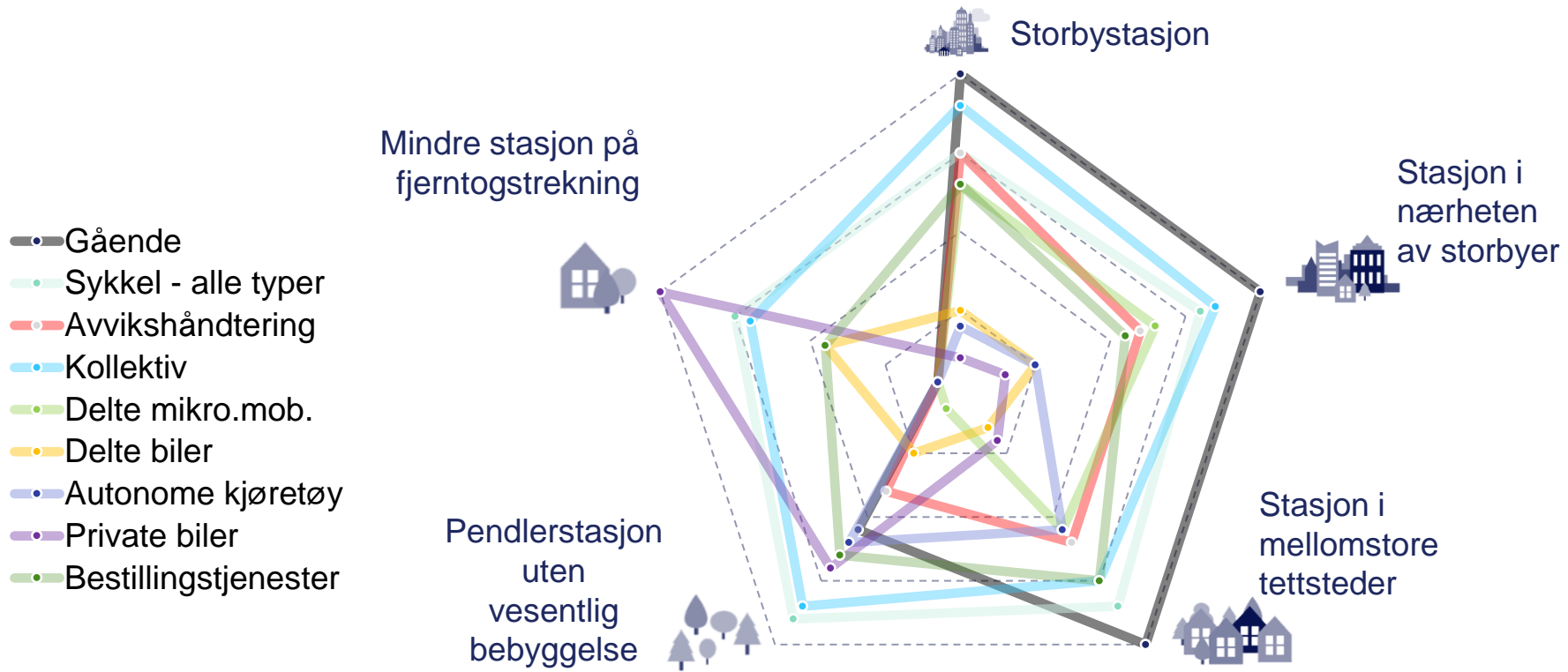
Ny gondolbane (2019) sammen med hotellet (2020), tog- og bussterminal (2020) og kontorbygg (2022) bidrar til å markere Voss som knutepunkt og reiselivsdestinasjon på Bergensbanen.

NYE Trondheim Sentralstasjons - Stasjonskvartalet

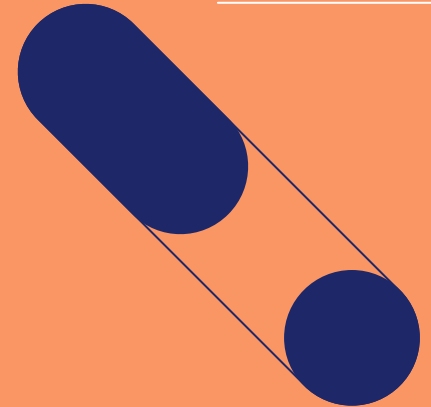
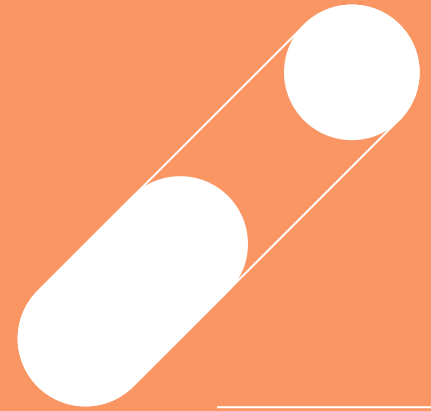

Reisemidler prioriteres ulikt i forhold til stasjonstype

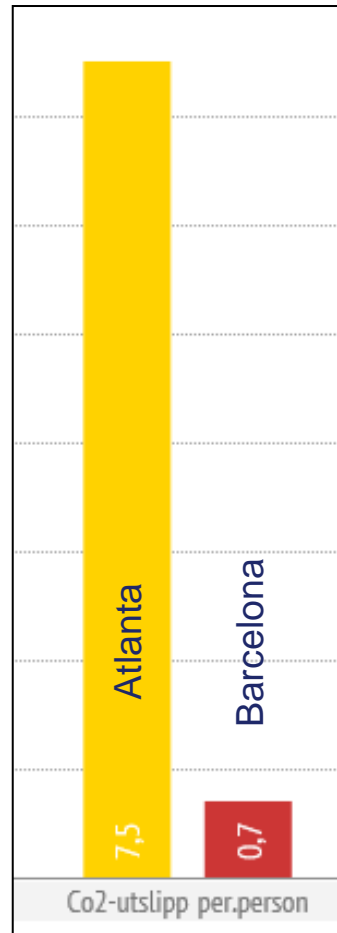
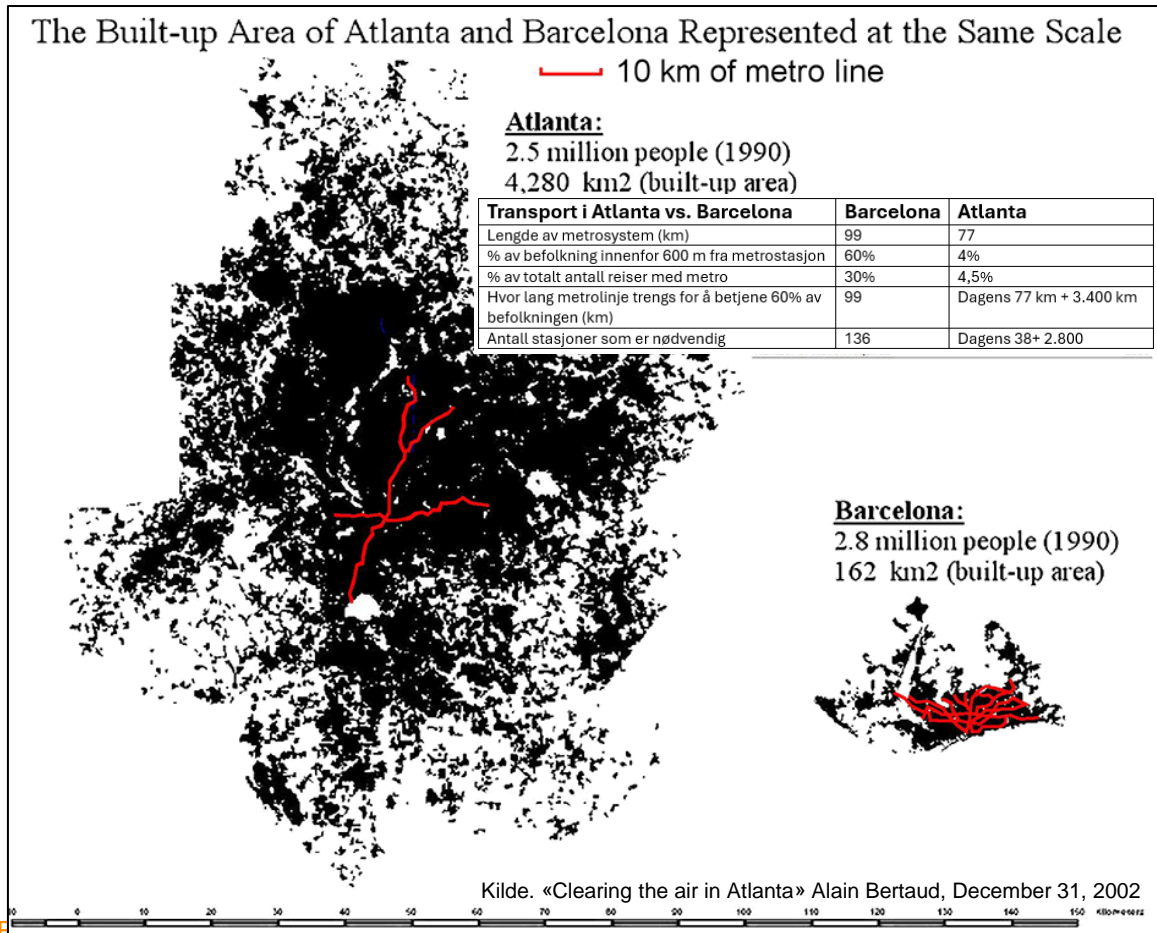

Fortetting virker – hva sier teorien?

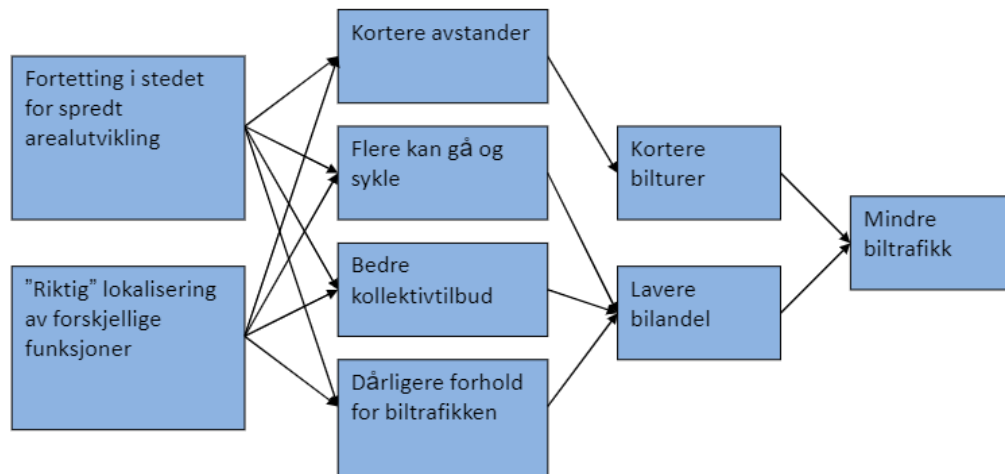

Det er en klar sammenheng mellom tetthet og transport (tetthet virker)

Fortetting skaper grunnlag for gange, sykkel kollektiv – som gir mindre biltrafikk

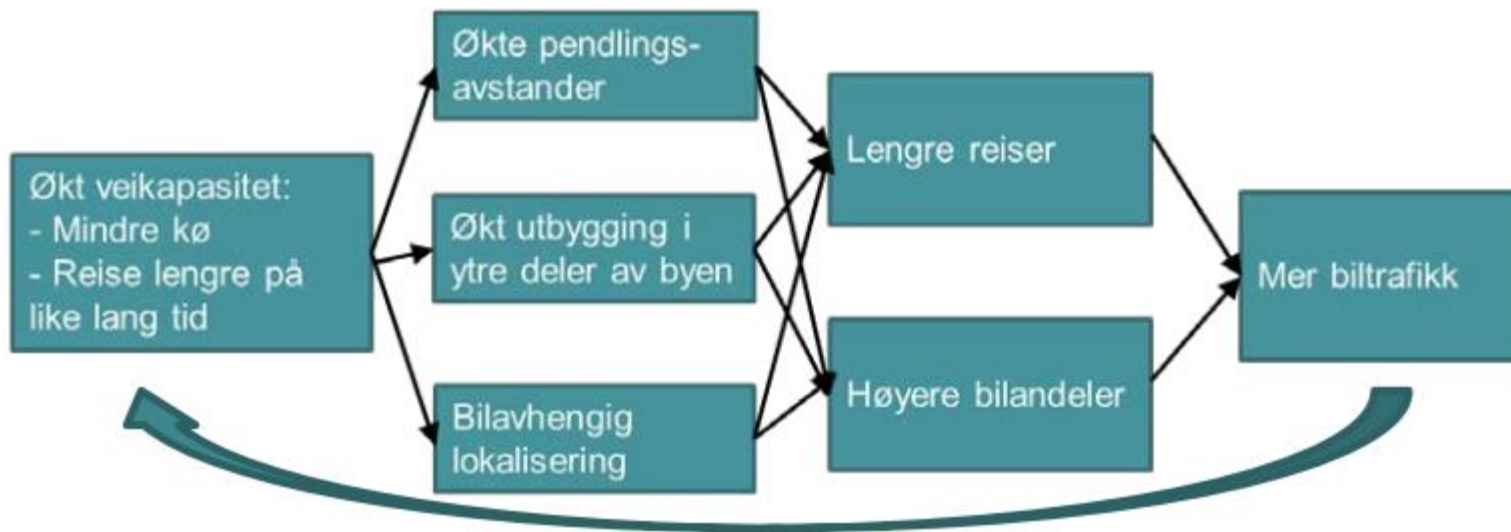
Arealutviklingen definerer rammebetingelsene for reiseatferd – muligheter og preferanser med tanke på hvor man reiser, hvor ofte og med hvilke transportmidler

Tennøy (2009)

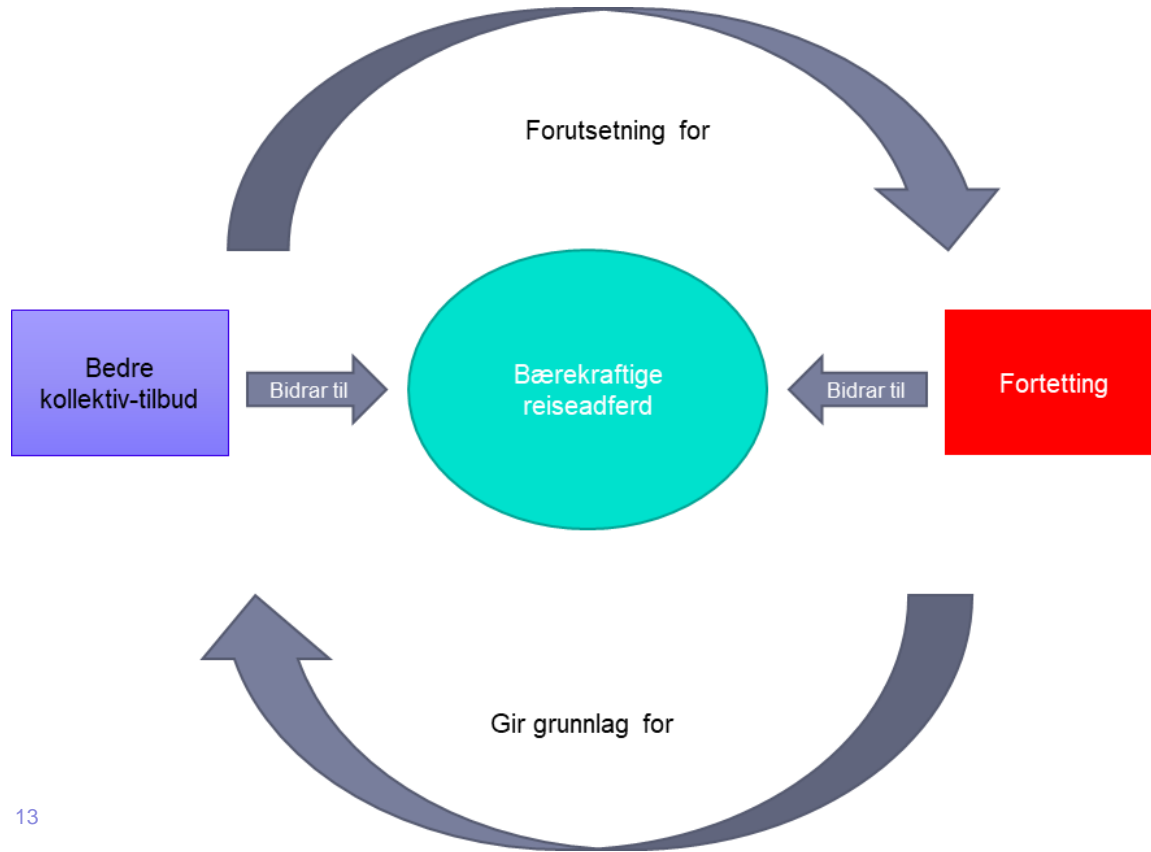
Bærekraftig bevegelsesfrihet

Økt veikapasitet skaper og tillater byspredning – som gir mer biltrafikk

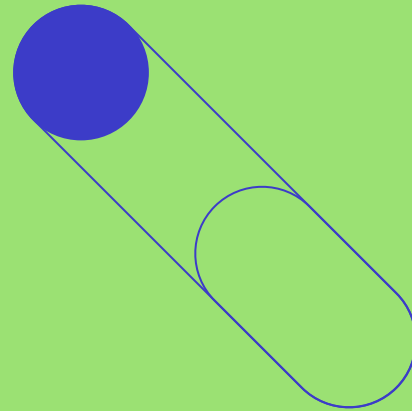

Figur S5: Økt veikapasitet påvirker arealutviklingen på måter som gir lengre reiser og høyere bilandeler, og dermed økt biltrafikk (figur basert på Tennøy 2012a).

Fortetting og bærekraftig reiseadferd er gjensidig avhengig av hverandre

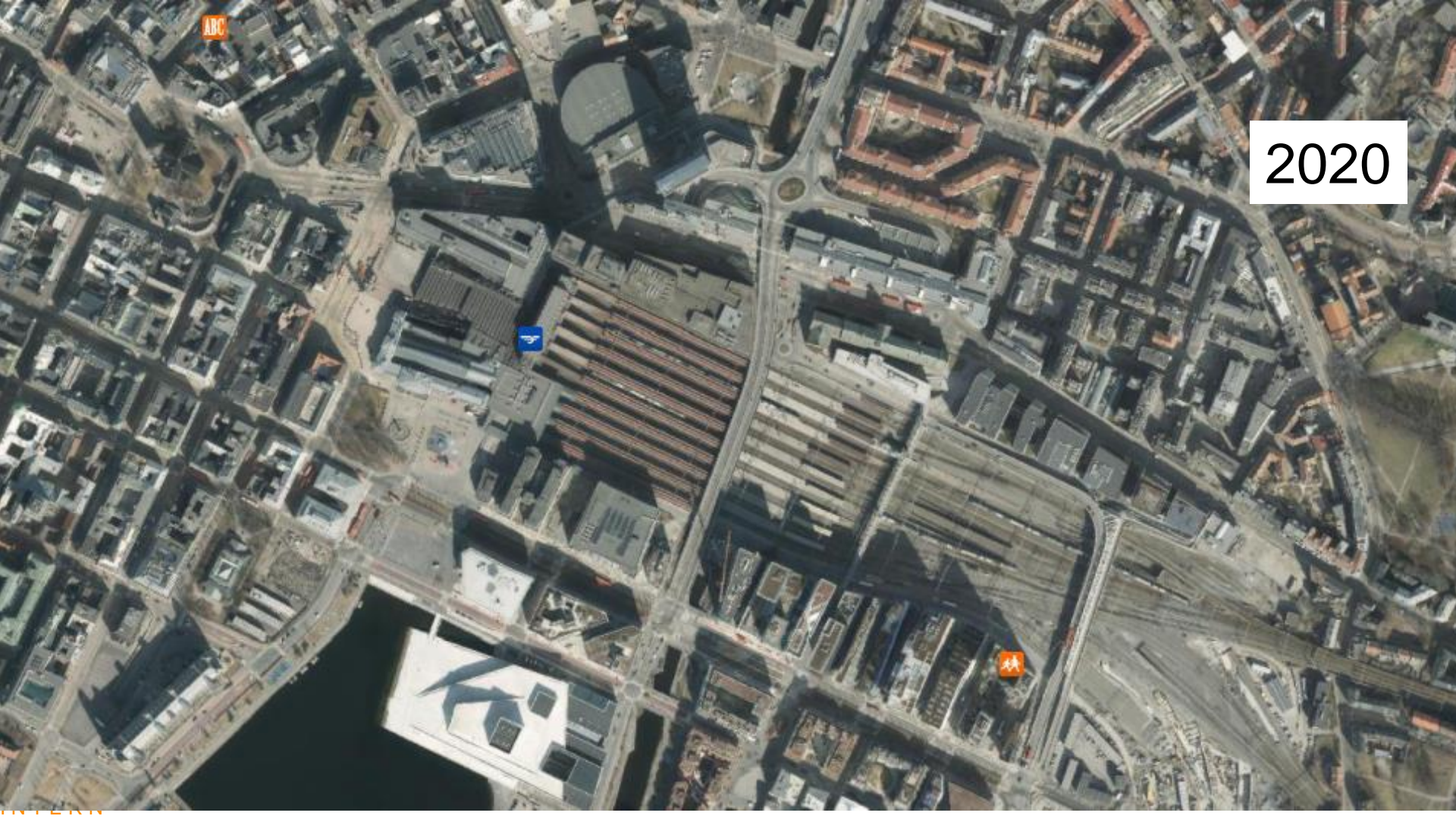

Teori er kult, men har vi
eksempler?

1971

ABC

2020

P

H

Effekten av 12 500 arbeidsplasser i Bjørvika

<10% bruker privatbil

110 000 sparte kilometer per dag

15 tonn mindre CO₂-utslipp per dag

23 kg mindre NO_x-utslipp per dag

Tilsvarende 50 000 flyturer Oslo-Bergen årlig

Sammenhengen mellom lokalisering, reisevaner og CO2-bruk

- Sentrale og stasjonsnære nye boliger og arbeidsplasser gir flere kollektivturer, færre bilturer og lavere antall kjøretøykilometer for bil, sammenlignet med mindre sentral utbygging
- Ved å satse på utvikling og fortetting i stasjonsnære og sentrale områder: Bygger opp bykvaliteter over tid med bedre lokalt kollektivtilbud. Gir endringer i reisemønstre sammenlignet med dagens situasjon. Da vil de positive effektene av sentrumsnær utvikling kunne bli enda større.
- Generisk metode utvikles for beregning ved fortetting

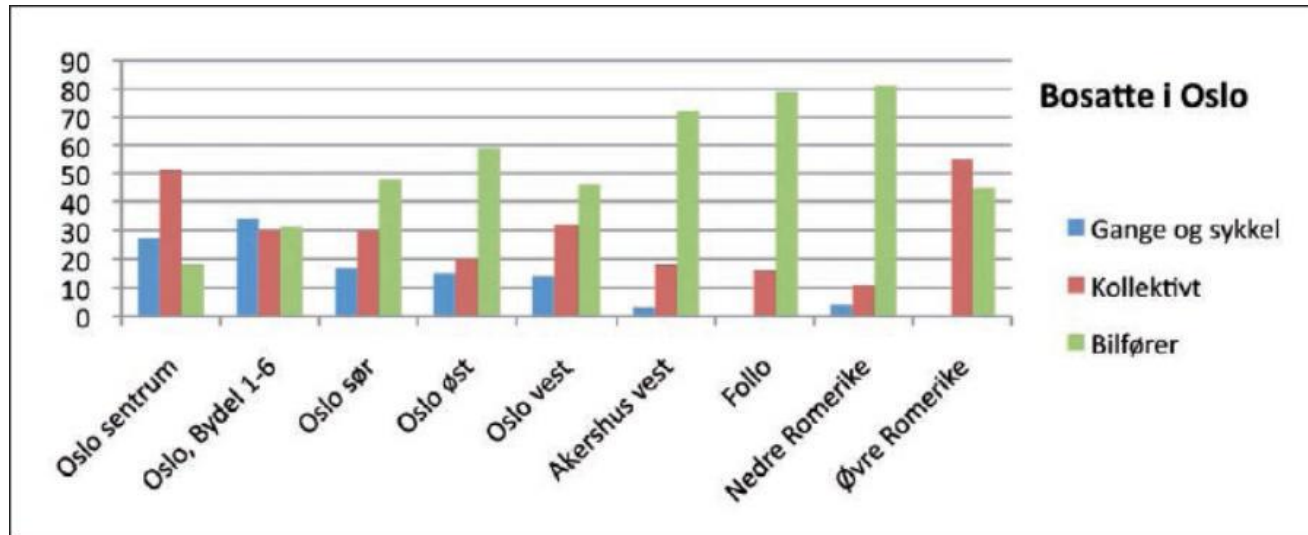
Forstadsområdene		Byer relativt nær Oslo		Byer lenger ut	
Bosatt	Ansatt	Bosatt	Ansatt	Bosatt	Ansatt
- 0,5 %	- 17 %	- 21 %	- 35 %	- 21 %	- 14 %

Tabell S1: Kjøretøykilometer spart per bosatt og ansatt, ved lokalisering i sentrum i stedet for utenfor

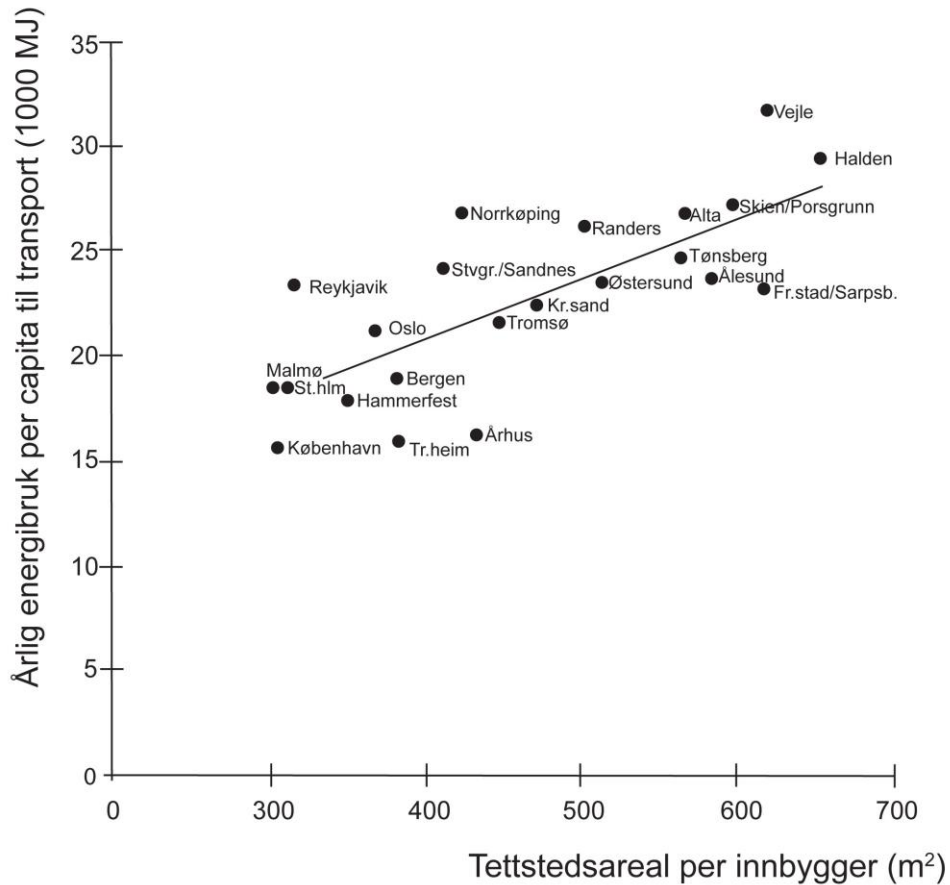

Bærekraftig reiseadferd

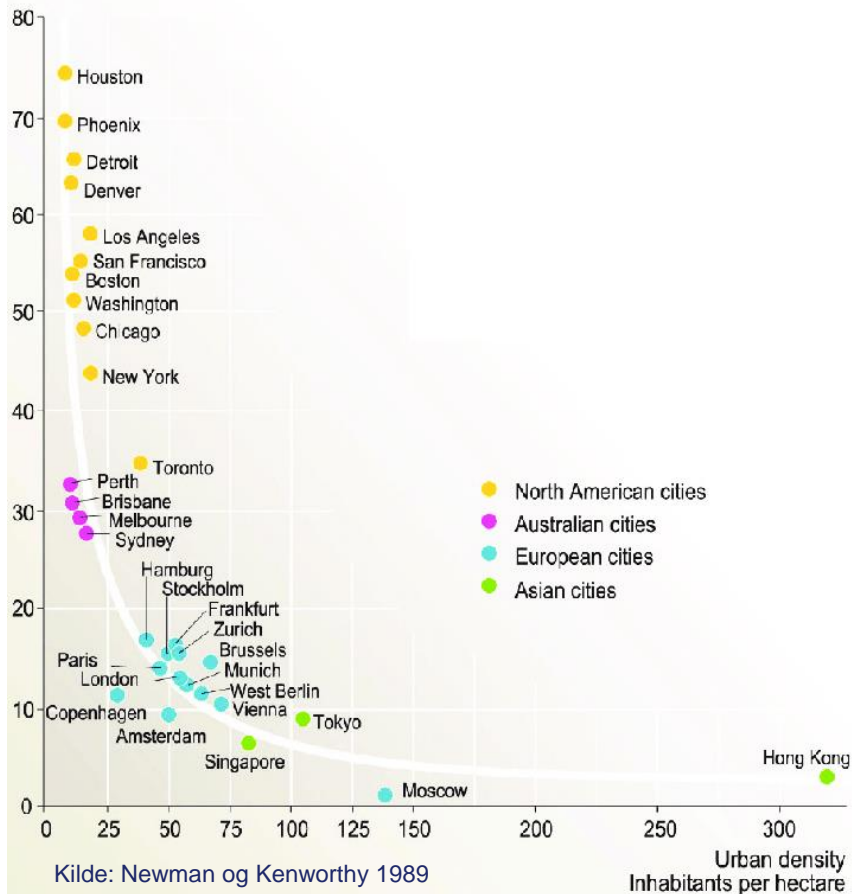
- Bærekraftige reisevaner
- Kortere reiser
- Større grad av kollektive reiser
- «Grønnere reiser»

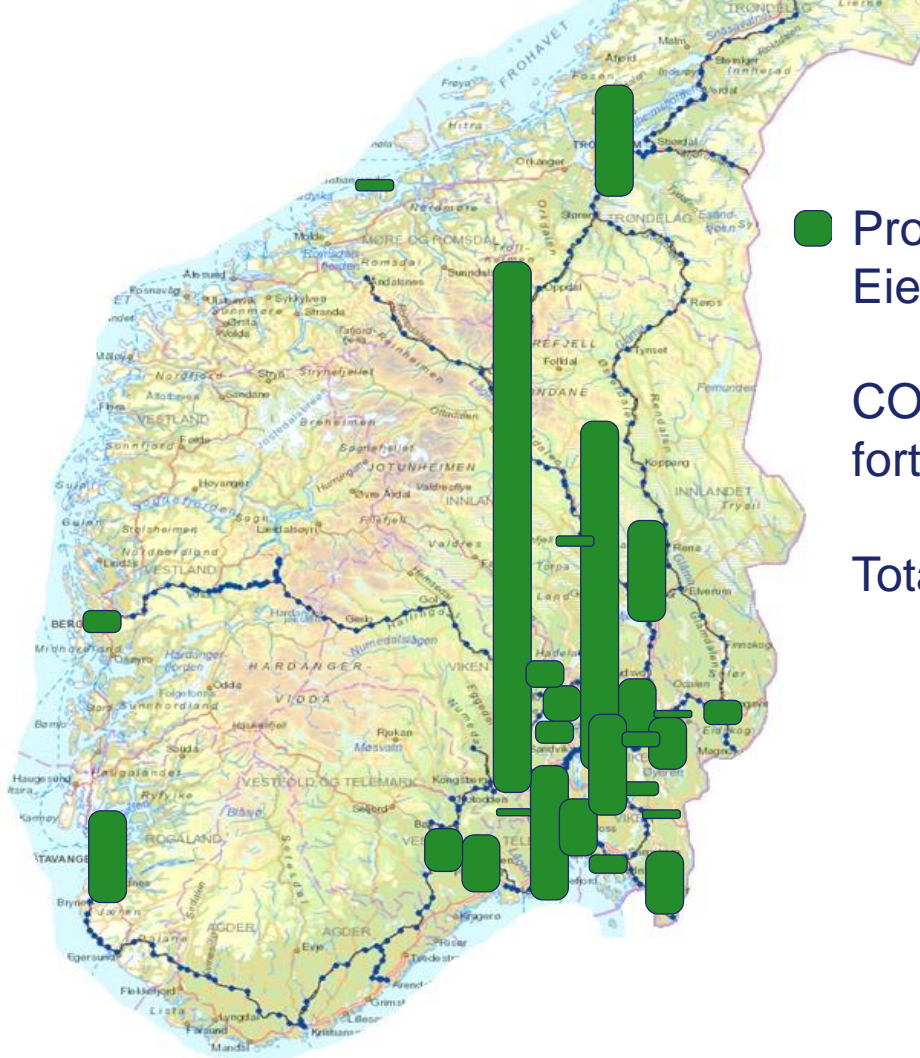
Energibruk og fortetting

Gigajoules per capita per year

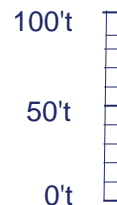
Arealbruksendr	
Radetiketter	CO2t
Asker	11 289
Askim	4 548
Bergen	10 700
Bærum	18 468
Drammen	280 875
Fredrikstad	9 930
Gjøvik	
Halden	32 100
Hamar	53 500
Holmestrand	3 745
Horten	72 225
Jessheim	29 960
Kongsvinger	13 375
Kristiansand	
Lillestrøm	26 750
Mo i rana	
Moss	30 094
Mysen	
Nes	3 745
Nordre Follo	6 741
Oslo	187 819
Porsgrunn	29 425
Ski	53 500
Skien	23 540
Stavanger	49 691
Steinkjer	
Trondheim	57 941
Ullensaker	7 490
Vikersund	14 980
Voss	
(tom)	
Lillehammer	5 350
Kristiansund	5 939
Totalsum	1 043 718

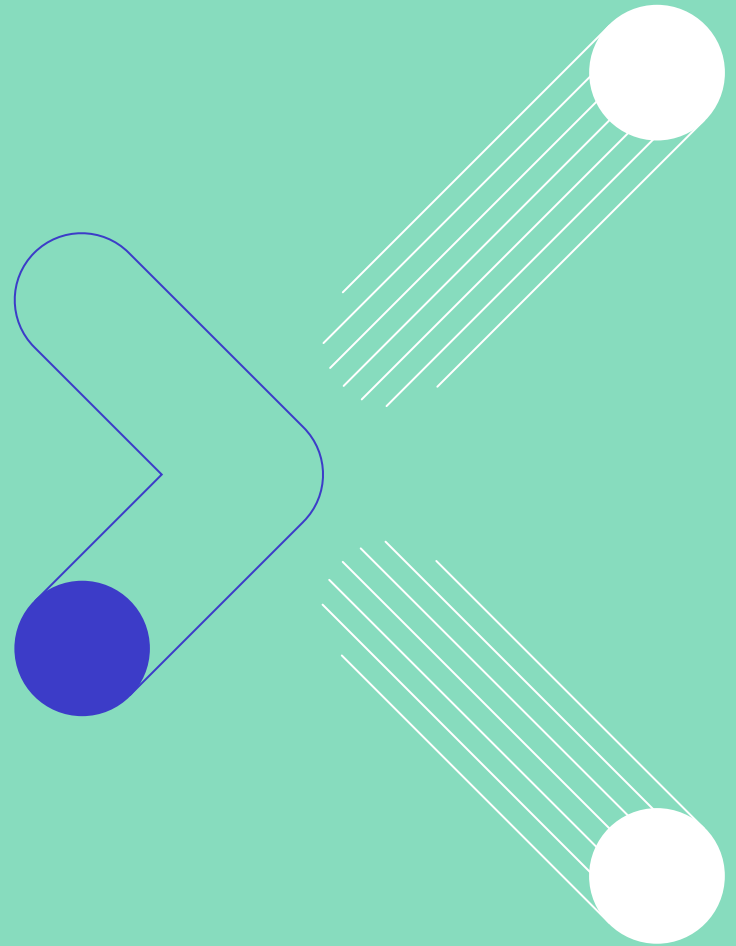
● Prosjekter i Bane NOR
Eiendomsutvikling

CO2 besparelser arealbruk
fortetting knutepunkt

Totalt 1 043 718 tonn

OK, fortetting virker, teorien er på plass. Hva er problemet?

Vi har ingen generiske modeller!

- Vi kan ikke forutsi effekten av fortetting
- Vi har ikke god nok oppløsning på reisedata
- Reisedata er utdaterte, utviklingen går fortere enn datatilfanget
- Modeller baserer seg på framskriving av historie
- Vi har lite kunnskap om forutsetningene, tetthet og kontekst, for endring av reisevaner
- .....og ja, vi har prøvd.....

